

کیمهان

ساعات پایانی روز جمعه بیست و پنجم تیرماه اخباری از درگاه خبرگزاری‌ها و فضای رسانه‌ای منتشر شد: کودتا در ترکیه، شنبه شب برای «ج‌سطیب اردوغان» شبی سیاه بود و حتی بدبین‌ترین افراد حاضر در تیم وی پیش‌بینی کودتای نظامی در ترکیه را نمی‌کردند. علی‌رغم گذشت چند ساعت از کودتا، شرایط در نزد رئیس‌جمهور و دولت در حاله‌ای از ابهام قرار داشت. اتفاقاتی که شبه شب در ترکیه رخ داد، از زمان روی کار آمدن حزب «عدالت و توسعه» در این کشور وی سابقه بود.

۲۵ تیر ترکیه دچار کودتای نظامیان شده، و تا ساعاتی از اردوغان خبری نبود. تسلط بخشی از بنده نظامیان بر مراکز رسمی کشور نظیر پل‌ها و فرودگاه‌ها و مراکز تلویزیونی و پارلمان نشان می‌داد که گروهی مشخص از ارتش به دنبال نقش‌آفرینی در این کودتا هستند. با این حال در ساعات ابتدایی صبح روز بعد، اخبار حکایت از شکست کودتا داشت. اردوغان در فرودگاه اسلامبول حضور یافت و این خبر را اعلام کرد. اما نظامیان در بنیابه جدیدی همچنان بر نبرد تأکید کردند. اوضاع به حدی مهمم بود که آمریکا و اتحادیه اروپا از اتخاذ هر موضعی در ساعات اولیه کودتا خودداری کردند، چرا که تعیین فرد پیروز در این کودتا را مشکل می‌دانستند.

جمعه شب (۲۵ تیر) سایر دیگر کودتاهای انجام شده گذشته (۱۹۶۰–۱۹۷۱–۱۹۸۰–۱۹۹۷) در ترکیه را به یاد همه آورد، کودتاهایی که برخی از آنها کودتای نرم بودند، اما در برخی دیگر شماری به چوبه‌های دار آویخته شدند و کشور رویکردی جدید به خود گرفت. برخی تحلیلگران تمام ماجرای ۲۵ تیر را بازی کثیف اردوغان می‌دانند و می‌گویند که او قصد داشت قدرت خود را در ترکیه بیش از پیش تثبیت کند. همچنین ابهام هنگامی بیشتر شد که اردوغان و حامیان وی کودتاگران را عناصر وابسته به «فتح‌الله گولن» معرفی کردند. به هر حال، حوادث به وجود آمده در ترکیه بیش از پیش ترکیه را به سمت حکومت فدری که خواستار استمرار بقای خود است پیش می‌برد.

علت‌الملل کودتا

همان طور که می‌دانیم جامعه ترکیه با مفهوم کودتا بیگانه نیست و تاریخ معاصر این کشور چندین کودتا را به خود دیده است. در ارتباط با کودتای نافرجام اخیر، عده‌ای معتقدند که کودتا سرچشمه درونی داشته و به عملکردها و سیاست‌های حزب حاکم «عدالت و توسعه» در درون کشور بازمی‌گردد، اما به نظر می‌رسد علت اصلی و علت‌الملل این شکاف‌ها و چالش‌های درونی را می‌بایست در خارج از این کشور و در بستر سیاست خارجی و دیپلماسی این کشور (نظیر عضویت در سطح منطقه خاورمیانه) جست‌وجو کرد چرا که طول بیش از ۱۰ سال حاکمیت اردوغان و حزب عدالت و توسعه (از ۲۰۰۳ تاکنون) اقتصاد این کشور شوکفا شده است و با وجود اینکه شخص اردوغان و اطرافیان وی داعیه‌های مذهبی دارند، اما کمتر دیده شده است که مباحث صرفاً دینی و مذهبی را وارد مباحث کرده و همواره به اصل کمالیستی دوری دین از سیاست در ترکیه احترام

بسیاری از کارشناسان منطقه‌ای و بین‌الملل به این اذعان دارند که اردوغان دریافته است سیاست‌های منطقه‌ای و بین‌المللی وی نتایج عکس داشته و ترکیه را در معرض خطر قرار داده است.

داده

گذشته‌اند. بنابراین می‌بایست علت تاریختی مخالفان دولت حاکم بر ترکیه را نه برنامه‌ها و سیاست‌های داخلی، بلکه سیاست خارجی و دیپلماسی حزب عدالت و توسعه (به خصوص در سطح منطقه غرب آسیا) دانست. با وقوع تحولات موسوم به بی‌اداری مصری و انقلاب عربی خاورمیانه، برخی کشورهای مسلمان از قیبال مصر، تونس، سوریه، بحرین، یمن و… دچار انقلاب و ناآرامی شدند و این مسئله فرصت مغتنمی را در اختیار حزب عدالت و توسعه قرار داد تا به دنبال پیگیری دکترین جدید سیاست خارجی خود در سطح منطقه خاورمیانه باشد. این دکترین که تحت عنوان «عوملهایی جدید» معروف گردید، «محمد داوود اوغلو» وزیر خارجه اسبق و نخست‌وزیر سابق این کشور طرح‌ریزی شده و در زمان نخست‌وزیری و سپس ریاست‌جمهوری اردوغان مینا و نقشه راه سیاست خارجی و دیپلماسی منطقه‌ای ترکیه بوده است. عوملهائی گری سیاستی مبتنی بر تقویت بعضی ارتباطات کاربردی در دوران امپراطوری عثمانی و احیای عظمت ترکیه جدید با تکیه بر احیای قدرت و نفوذ گذشته ترک‌ها در کشورهایی که سابقاً بخشی‌هایی از امپراتوری عثمانی بوده‌اند. نخستین‌بار یونانی‌ها به هنگام اشغال یک سوم قبرس توسط ارتش ترکیه، از این عبرت استفاده کرده بودند. نخستین گواهی برای احیای عثمانی‌گری جدید در دوران «تورگوت اوزال» (دهه ۱۹۹۰) برداشته شد ک با مرگ وی ناکام ماند، ولی یک بار دیگر با روی کارآمدن حزب عدالت و توسعه به ویژه با انتخاب داوود اغلو به سمت وزارت خارجه (۲۰۰۹) به صورت جدی مطرح شد. وی در کتاب «عمق راهبردی» که در واقع به نوعی تدوین دکترین عوملهائی‌گری محسوب می‌شود به این

اشاره:

دولت اردوغان بعد از چرخش در سیاست خارجی که در جهت تنش‌زدایی با همسایگان بود، کودتای نافرجام مجالش نداد تا روند جدید اتخاذی در سیاست خارجی را به صورت ملموس تری، پیش ببرد. قبل از کودتا، اردوغان بابت حمله به جنگنده روسی و سقوط آن، عذرخواهی کرده بود. اما وقتی متوجه شد که غرب و سعودی‌ها، به تعبیر خود اردوغان، از پشت به او خنجر زده‌اند، سعی کرد که عذرخواهی را کامل کند. لذا روسیه را اولین مقصد خارجی خود، بعد از کودتا قرار داد و دوباره از یوتین عذرخواهی کرد. روزنامه حریت نوشته بود که اردوغان به زبان روسی از یوتین عذرخواهی کرده است. به هر حال، همگرایی جدید ترکیه با روسیه که به موازات تنش با غرب به ویژه آمریکا(که خاطر عدم تحویل گولن و حمایت از کودتا) پیش می‌رود، مثلاً تحولات میدانی، مخصوصاً در سوریه به خواهد بود. کما اینکه اردوغان قبل از کودتا نیز ترمیم روابط با فشار اسد را در دستور کار خود قرار داده بود.

به نظر می‌رسد تحولات خاور میانه در جهت خلاف منافع عربی– غربی پیش می‌رود و به همین جهت است که در حوزه میدانی، غربی‌ها به شدت وارد عمل شده و حمایت همه‌جانبه از تروریست‌ها(ی میانه رو به تعبیر خود غربی‌ها) را در دستور کار خود داده‌اند تا آن‌ها را محصورند و سوریه به درنگنا برهانند. ترکیه و عربستان تا پایان نخست‌وزیری «احمد داود اوغلو» به مثابه دو لبه یک قیچی بودند که دسته آن در دست غرب بود. سیاست خارجی ترکیه بعد از داود اوغلو، چرخش محسوسی کرد و نسبت به سعودی‌ها، زاویه گرفت. به همین خاطر، سمران رژیم سعودی نیز متهم به حمایت از کودتا و مشارکت در آن هستند و اردوغان از دست سعودی‌ها نیز به اندازه هم‌فکران، عصبانی است. مطلب زیر را که یک بررسی از نگاه حقوق بین‌الملل است، مورد مطالعه قرار می‌دهیم.

مسئولیت بین‌المللی دولت یکی از مباحث مهم حقوق بین‌الملل است و در یک جمله می‌توان گفت که نقض تعهد بین‌المللی از سوی یک دولت، موجب مسئولیت بین‌المللی آن دولت می‌گردد. مثل استفاده غیرقانونی از زور علیه کشور دیگر، لذا هر عمل غیرقانونی بین‌المللی از سوی یک دولت، موجب مسئولیت بین‌المللی آن دولت است. دو عنصر اساسی مسئولیت دولت را از جملات فوق می‌توان تشخیص داد: ۱- یک عمل غیرقانونی و ناقض حقوق بین‌الملل صورت گرفته باشد؛ ۲- این عمل قابلیت انتساب بین‌الملل است.

ساعات پراخته است و در آن کتاب راهکارهایی را برای افزایش قدرت و نفوذ ترکیه در منطقه خاورمیانه ارائه داده است. وی در سخنرانی خود در «چاناک قلعه» با اشاره به این که ترکیه باید دیگربار به اب‌قدرت جهانی تبدیل شود گفت: «کشورهای استقلال یافته از عثمانی یک بار دیگر با ما متحد خواهند شد و در اقق ۱۲ سال آینده (۲۰۳۳ یا ۱۰۰ سالگی جمهوریّت) تبدیل به دولت جهانی خواهند شد.»

نظر داوود اوغلو، این کشور بنا به دلایل تاریخی و جغرافیایی دارای

دریچه‌ای به جهان khareji@kayhan.ir

کنند و آنرا ساقط نمایند؛ اما این بار نتوانستند موفق شوند و کودتا برای نخستین بار در تاریخ این کشور شکست خورده است.

واقعبیت یا نمایش؟؟

در ساعات ابتدایی بعد از اتمام کودتا و آرام شدن فضای ترکیه بسیاری از ناظران، حوادث فوق را نمایش اردوغان در جهت تثبیت موقعیت و بالا بردن محبوبیت خود در بین مردم ترکیه قلمداد کرده و اذعان داشتند که این کودتا تنها یک تئاتر و نمایش بوده، که سناریوی آن از سوی اردوغان

هرچند رئیس‌جمهور، کل جریان کودتا را به گولن نسبت می‌دهد، ولی به اعتقاد تحلیل‌گران سیاسی و امنیتی، قبل از این که کل جریان به پسنسیالوایا (محل اقامت گولن) مرتبط باشد، موردی که چندین بار از سوی آقای اردوغان و از سوی نخست‌وزیر اعلام شده است، اشتقاق و لایه‌های متضاد ارتش باعث ایجاد کودتا گردید و آنها با توجه به آینده رو به اضمحلال خود دستت به کودتا زدند. در این کودتا نیروی زمینی و نیروهای پلیس حضور نداشتند، و فقط بخشی از نیروی دریایی و ژاندارمری

کودتای نافرجام در ترکیه و چرخش آرام درسیاست های اردوغان

در کودتا نقش داشتند.

به هر حال و با توجه بهـ در کنار هم قرار دادن مهره‌های این پازل، واقعبیت این طور به نظر می‌رسد که اتفاقات ششب طولانی ترکیه نشان می‌دهد که همچنان ساختار اساسی چه در داخل موسسات نظامی و چه در داخل نهادهای امنیتی و نظارتی ترکیه با جریان حاکم این کشور مخالف است و این ساختار قادر است تلاش برای کودتایی برنامه‌ریزی شده و هماهنگ در چارچوب فلج کردن مناطق حساس کشور را در سایه شکاف موجود بین ارتش به اجرا بگذارد.

کشته و زخمی شدن بیش از ۲۶۰ نفر در کودتای نافرجام ۲۵ تیر و نیز دستگیری بیش از ۳۰ هزار نفر از مظنونین مرتبط با کودتا، موضوعی است که از گستردگی کودتاگران حکایت می‌کند. از سوی دیگر مکاتبات کودتاگران نشان می‌دهد که اولین تحرکات آنها از (واسط خردامه‌ها) آغاز شده بود بر اساس این مکاتبات و اسناد، علاوه بر نظامیان، جمعی از قضات ترکیه نیز طراح کودتا بوده‌اند و برنامه‌ریزی اصلی توسط «اکین اوزتورک» فرمانده سابق نیروهای هوایی ترکیه، انجام شده است.

از سوی دیگر، اگرچه تنها گذر زمان و بررسی سوانح آینده نشان خواهد داد که چه دست‌هایی در پشت پرده این حادثه وجود داشته است، اما با در نظر داشتن تجربه حوادث «پارک گزی» که اکنون پس از دو سال اسناد حمایت بنیاد سوروس از آن در دست است و می‌توان آن را یک کودتای رنگی علیه اردوغان ارزیابی کرد. در هر حال، در صورت موفقیت اردوغان و حزب حاکم، توان اردوغان بیشتر از پیش خواهد شد، اما میزان هزینه‌ای که اردوغان در قبال این مسئله متحمل شده بسیار بالا است. از سوی دیگر در ماه‌های اخیر اردوغان با طیف‌های مختلف ارتش وارد مراده شده و نظر مساعد آنها برای همراهی با خود در مسایل مختلف کشور را فراهم آورده بود و در میان مدت امکان وقوع کودتا علیه او منتعن بوده است. همچنین اگر در نظر داشته باشیم که اصلی‌ترین نیروهای عامل در این کودتا نیروی هوایی و ژاندارمری (یعنی نیروهای تحت نفوذ گولن) بوده‌اند، نه نیروی زمینی که تاکنون همواره وظیفه اصلی کودتاها را برعهده داشته، احتمال صدق گزاره عاملیت جریان گولن بیشتر محتمل است. در صورت موفقیت کامل ارتش، نیروهای امنیتی و دولت در سرکوب این کودتا و دستگیری تمام عوامل آن، می‌توان ادعا کرد که اردوغان در برابر یک خطر بزرگتر، با یک خطر کوچک روبرو شد و به گفته خودش این حادثه یک لطف الهی بوده است.

الفی قدرت اردوغان

حوادث ترکیه با آنچه که از سوی رسانه‌ها، کودتای ناموفق نام گرفت از چند زاویه قابل تأمل و بررسی است. در ابتدا باید توجه داشت که این دوران هرچند که کودتای ناموفق حساب می‌شود اما آن را باید شروع دوران افول اردوغان نامید. به عبارت دیگر، اردوغان از زمان شروع فعالیت سیاسی خود، به عنوان یک عضو حزب رفاه و در مقام شهردار اسلامبول و سپس در مقام نخست‌وزیر و تا به امروز، روندی را طی کرده است که در حال حاضر می‌توان گفت که وی به اوج قدرت رسیده است. مخصوصاً در یک سال اخیر که با تغییرات در قانون اساسی و ایجاد یک فضای خاص رسانه‌ای و سواستفاده از بخشی از حامیان خود عملاً تلاش نمود تا خود

صفحه ۸ پنج‌شنبه ۲۸ مرداد ۱۳۹۵ ۱۵ دیقعهده ۱۴۳۷ – شماره ۲۱۴۱۹

را به عنوان یک قدرت مطلق در ترکیه تبدیل می‌کند و همه کسانانی که به نحوی در مسیر او همسکاری نمی‌کردند حتی یاران صمیمی خود را حذف کرده و از دور خارج ساخت که در این باره می‌توان به «عبدالله گل» و «احمد داود اوغلو» اشاره کرد. در واقع بهترین تعبیری که در این خصوص می‌توان بدان اذعان نمود این است که اردوغان تلاش کرد به دیکتاتور دموکرات ترکیه تبدیل شود.

به هرحال، این روند رو به رشد و سرسام‌آور به یک نقطه‌ای پایان نیاز داشت، حادثه‌ای که رخ داد، عملاً نقطه‌ای بود که دوران دیگری از اردوغان را رقم خواهد زد. اما نکته مهم در این حادثه این نیست که «سلطان» (لقب اردوغان میان مخالفان) در این کودتا سقوط نکرده مهم این است که از این بعد، اردوغان هر روز به سمت سقوط نزدیک می‌شود حالا ممکن است که این سقوط در واقع به شکل شکست در انتخابات یا کاهش محبوبیت یا هر قالب دیگر باشد.

شواهد بر این دلالت دارند که اوضاع اقتصادی قوی که دره التاج عصر اردوغانی است بیشتر از قبل متزلزل شده و مشکلات امنیتی متوالی اعم از انفجارهای تروریستی در عمق خاک ترکیه یا حملات پ ک ک و اخیراً کودتای نظامی نافرجام، صنعت گردشگری ترکیه که سالانه حدود میلیاردها دلار درآمد نصیب ترکیه می‌کند را ویران کرده و تأثیر منفی بر ترکیه به عنوان یکی از کشورهای با ثبات در خاورمیانه گذاشته است. با توجه به مستندات فوق می‌توان اذعان نمود این اتفاق، اتفاق واقعی بود چون عملکردی که اردوغان در این چند ساله از خود نشان داد خصوصاً دخالت‌های خارجی که انجام داد باعث شده است تا امنیت ترکیه متزلزل گردد به تعبیر دیگر پشتیبانی‌ها و حمایت‌هایی که اردوغان از گروه‌های تروریستی انجام داد و بدرفتاری‌هایی که با همسایگان خود در محیط بیرومنی ترکیه در غرب آسیا مانند سوریه، عراق و جمهوری اسلامی ایران داشت و تیرگی روابط خارجی با روسیه، عملاً ترکیه را در انزوا قرار داد. ترکیه‌ای که روزگاری خواستار به صفر رساندن تنش با همسایگان بیرومنی خود بود و با این سیاست خارجی پیش می‌رفت، عملاً به جایی رسیده بود، که نه تنها با همسایگان حتی با قدرتهای منطقه مانند روسیه هم مشکل پیدا کرد.

این حالت به اضافه ناملنی‌هایی که به واسطه همین دخالت‌های ترکیه در سوریه و عراق پیش آمد که منجر به ناملنی ترکیه شد، ایجاد سلسله انفجارهای تروریستی و امثال آن و سیاست‌های دیکتاتوری و تمامیت‌خواهانه (اردوغان همه دست به دست هم دادند تا بخشی از مخالفان اردوغان به ستوه آمده که در این عده در قالب بخشی از بنده ارتش بودند) عملاً مخالفت خود را به شکل کودتا به نمایش گذاشتند.

فرجام سخن

بسیاری از کارشناسان منطقه‌ای و بین‌الملل به این اذعان دارند که اردوغان دریافته است سیاست‌های منطقه‌ای و بین‌المللی وی نتایج عکس داده و ترکیه را در معرض خطر قرار داده است از همین رو، انکاراً تصمیم به بازگشت از این سیاست گرفته است و قصد دارد با سوریه، روسیه،

تحولات داخلی ترکیه برای آینده منطقه غرب آسیا نویدبخش است، چرا که اردوغان مجبور است به مسائل داخلی خود بیشتر پرداخته و ارتش و سیستم‌های امنیتی خود را پالایش نماید و همین امر باعث خواهد شد که دخالت‌های دولت ترکیه در منطقه کاهش پیدا کند.

داده

عراق، مصر و اسرائیل مناسبات خود را تقویت کند. از دیدگاه جامعه شناسختی نیز فرض بر این بود که اگر اردوغان در فضای ترکیه که تا حد زیادی فضای دموکراتیک می‌باشد، موفق شده بود که رفتار دموکراتیک داشته باشداحتمال آن وجود داشت که کار ترکیه به کودتا نکشد.

از سوی دیگر و با توجه به معادلات فعلی، به طور حتم طی هفته‌های آینده تلاش‌ها برای نزدیک شدن به روسیه و سپس به سوریه و مصر بیشتر خواهد شد. اظهار نظر «بینالی ایلدریم» نخست‌وزیر ترکیه درباره تلاش برای تجدید روابط با دمشق، گواه دیگری بر این مدعاست. اقدام وزارت خارجه ترکیه در فراخوانی شبکه‌های مخالفان نزدیک به «خوان‌المسلمین» و دستور به آنها برای توقف حملات به مصر و کشورهای حوزه خلیج‌فارس، تحول مهمی است که در جهت حمایت از شروط مصر برای احیای سازی روابط میان طرفین است.

در پایان می‌توان به این موضوع اشاره نمود که تحولات داخلی ترکیه برای آینده منطقه غرب آسیا نویدبخش باشد چرا که اردوغان مجبور است به مسائل داخلی خود بیشتر پرداخته و ارتش و سیستم‌های امنیتی خود را پالایش نماید و همین امر باعث خواهد شد که دخالت‌های دولت ترکیه در منطقه کاهش پیدا کند، یعنی به هر میزان تحولات اردوغان و شخص اردوغان به داخل معطوف بشود باعث خواهد شد که دخالت‌های بی‌جا و دخالت‌های نظامی و امنیتی ترکیه در مسائل سوریه و عراق که فقط بحران را شدیدتر می‌نمایند، کاهش یابد.

محمود نورانی

ضمن اینکه واکنش شوروی با میزان خطر نیز که از ارکان دفاع مشروع است، تطابق نبوده است؛ ضمن اینکه عمل دفاع بانی معقول و متناسب بود و به هشدار توجه نمی‌کرد، امکان توجیه وجود داشت، بعدها شوروی اعلام کرد که هواییمای غیرنظامی را با هواییمای نظامی آمریکا اشتباه گرفته است.

حمله به هواییمای غیرنظامی در هر حال ممنوع است. جنایت ناو جنگی وینسنس در حمله به هواییمای مسافربری ایران نیزنقض صریح ایسن‌قاعده بین‌المللی بود. البته این امر یکی از ضعف‌های اساسی حقوق بین‌الملل است که ضمانت اجرای ضعیف و ناعادلانه دارد. اگر روسیه حتی با ابزارهای غیرنظامی خود توانست ترکیه را به تسلیم وادارد، آمریکا به واسطه برتری قدرت خود به راحتی توانست یکی از قواعد مهم حقوق بین‌الملل را زیرپا بگذارد، بدون اینکه با برخورد‌های جسدی بین‌المللی مواجه شود. به همین علت، تقویت کشوره‌های ضعیف باید مدنظر باشد، اگر به توازن نظامی و اقتصادی با برترین‌های جهان نرسیم موازین حقوق بین‌الملل آن‌چنان ضمانت اجرایی ندارد که برای احقاق حقوق خود به آن دلخوش کنیم.

نصرالله سلطانی وجود نداشتته و خطر فوری بوده، به طوری که فرصتی برای تامل و چاره‌اندیشی نبوده است؛ ضمن اینکه عمل دفاع بانی معقول و متناسب با خطری باشد که کشور را تهدید می‌کرده است. لذا اگر استفاده از امکانات دیپلماتیک می‌توانست مانع بحران شود، با خطر اعلام شده ناشی از یک سوء‌ظن بوده، دفاع مشروع، مصداق پیدا نمی‌کند. به نظر می‌رسد هیچ یک از شرایط دفاع مشروع در حمله ترکیه به جنگنده روسی برقرار نبوده و لذا نمی‌توان آن را از مصادیق دفاع مشروع برشمرد. ضمن اینکه هیچ یک از موارد استننا از مسئولیت، شامل این موضوع نمی‌شود، وگرنه اردوغان تن به این عذرخواهی نمی‌داده است. البته روس‌ها که ترکیه را تا این حد تحت فشار قرار دادند خوداز ناقضان حقوق بین‌الملل است. در این زمینه هستند؛ دولت شوروی در سال ۱۹۸۳ یک هواییمای مسافربری کره را که از مسیر خود خارج شده و هسته‌های هواییمای روسی در آن قرار داشت) پرواز می‌کرد، سرنگون کرد، شوروی مدعی بود که هواییمای مورد بحث به علایم و هشدارهای هواییماهای نظامی شوروی توجه نکرده است. اما واقعیت این بود که شوروی اصل تحریم اقدامات خشونت‌آمیز علیه هواییمای غیرنظامی را نقض کرده است.

صورت سهوی (تکلیف اقدام خصمانه مشخص است) اقدام به بمباران مناطق غیرنظامی ترکیه می‌کرد اقدام ترکیه در درجۀ سنگینی هواییمای روس برای دفاع از جان اتباع خود، مشروع بود و نیازی به عذرخواهی نداشت. ذیل دفاع مشروع، توضیحات بیشتری در این زمینه داده شده‌ است. ۵- ضرورت. اگر ترکیه تاسیسات حساس مثل تاسیسات هسته‌ای در منطقه داشت و خلبان روس ضمن پرواز بر فراز این تاسیسات به هشدارهای ترکیه توجهی نمی‌کرد، این حجم و میزان خطر، سرنگونی هواییمای روس را توجیه می‌کرد. مشروط بر اینکه راه دیگری نمانده باشد.

۶- دفاع مشروع. اگر تحریم توسل به زور توسط دولتی نقض شود، از مصادیق مسئولیت بین‌المللی دولت است. قاعده منع توسل به زور امروزه از مهم‌ترین تکالیف دولت‌ها به موجب حقوق بین‌الملل است. منظور از زور، استفاده از نیروهای مسلح است. نقض ضوابط عمومی استفاده از زور استثنائاتی دارد که مهم‌ترین آنها دفاع مشروع است. البته دفاع مشروع هم ارکانی دارد و هر نوع تجاوزی را نمی‌توان تحت عنوان دفاع مشروع، توجیه کرد. برای اینکه دفاعی مشروع باشد باید ثابت شود که دفاع ضرورت داشته و هیچ راه حل دیگری

موضوع پرداخته است و در آن کتاب راهکارهایی را برای افزایش قدرت و نفوذ ترکیه در منطقه خاورمیانه ارائه داده است. وی در سخنرانی خود در «چاناک قلعه» با اشاره به این که ترکیه باید دیگربار به اب‌قدرت جهانی تبدیل شود گفت: «کشورهای استقلال یافته از عثمانی یک بار دیگر با ما متحد خواهند شد و در اقق ۱۲ سال آینده (۲۰۳۳ یا ۱۰۰ سالگی جمهوریّت) تبدیل به دولت جهانی خواهند شد.»

نظر داوود اوغلو، این کشور بنا به دلایل تاریخی و جغرافیایی دارای

ساعات پراخته است و در آن کتاب راهکارهایی را برای افزایش قدرت و نفوذ ترکیه در منطقه خاورمیانه ارائه داده است. وی در سخنرانی خود در «چاناک قلعه» با اشاره به این که ترکیه باید دیگربار به اب‌قدرت جهانی تبدیل شود گفت: «کشورهای استقلال یافته از عثمانی یک بار دیگر با ما متحد خواهند شد و در اقق ۱۲ سال آینده (۲۰۳۳ یا ۱۰۰ سالگی جمهوریّت) تبدیل به دولت جهانی خواهند شد.»

کودتای نافرجام در ترکیه و چرخش آرام درسیاست های اردوغان

نوشته شده است. او می‌خواست با استفاده از شرایط بحرانی ایجاد شده، دست به تضعیف ارتش زده و امکان کودتاهای جدی‌ای که می‌توانست در آینده گریبگیرش شود را از بین ببرد. این طیف اصلی‌ترین موید نظریه خود را فراهم شدن امکان قدرت‌نمایی بیشتر برای اردوغان به عنوان یک رهبر وحدت‌بخش و بسیج‌گر افشار مختلف مردم می‌دانند و معتقدند که درخشان تر شدن چهره اردوغان در این مسئله (به عنوان یک قهرمان ملی) نشان می‌دهد که همه ماجرا تحت نظارت او بوده و ماجرای فوق، تنها یک بازی کثیف است.

اما با بازخوانی سپهر سیاسی ۱۰ سال گذشته ترکیه، متوجه خواهیم شد که با روی کار آمدن اردوغان و در همان سال‌های اول یعنی سال‌های ۲۰۰۴ و ۲۰۰۵، زرمزه‌هایی وجود داشت تا حزب عدالت و توسعه منحل و به نحوی همان کودتای پست مدرن علیه آقای ارکان (سال ۱۹۹۷) در مورد اردوغان نیز تکرار شود. لیکن کیاست اردوغان و تیم وی، باعث شد که او براساس اصول پراگماتیسم، آرام آرام با شرایط مطابقت یابد.

با توجه به معادلات فعلی، به طور حتم طی هفته‌های آینده تلاش‌ها برای نزدیک شدن به روسیه و سپس به سوریه و مصر بیشتر خواهد شد. اظهار نظر «بینالی ایلدریم» نخست‌وزیر ترکیه درباره تلاش برای تجدید روابط با دمشق، گواه‌این مدعاست.

داده

یعنی برخلاف ارکان (که تقریباً در مقابل اصول کمالیسم ایستاد و به ویژه علیه اسرائیل شاره‌های تندمی‌داد و خط طرفداران وی آنتونرک را پدر خود نمی‌دانستند) اردوغان بسیار زیرکانه صبر کرد، پذیرفت، کوتاه آمد و تسویه تدریجی در ارتش را آغاز نمود. از آن زمان تاکنون در چندین نوبت تسویه‌های عظیمی به ویژه در سطوح عالی و ژنرال‌های ارتش انجام گرفته بود ولی با این حال هنوز افراد رده دوم ارتش از طرفداران «فتح‌الله گولن» و گروه «خدمت» بودند که این گروه در ارتش، تحت عنوان صلح برای جهان نفوذ کرده و کانون آن در ارتش در میان افسران ارشد (فسرانی با درجه ستوان به بالا تا سرهنگ) نفوذ داشتند. در کودتای اخیر نیز تنها یک یا دو ژنرال ارشد مشاهده گردید و سایرین در طیف افسران جزء و افسران نسبتاً رده بالا بودند. افراد این گروه احساس می‌کردند به زودی از سوی آقای اردوغان مورد تسویه قرار می‌گیرند. این گمانه وجود دارد که این افراد چه کودتا انجام بدهند و چه انجام ندهند از ارتش تسویه خواهند شد. در چنین شرایطی بود که تصمیم گرفتند که آخرین برگ خود (کودتا) را رو نمایند.

چرا اردوغان از یوتین عذر خواهی کرد؟

اقتدار نظامی و اقتصادی ضامن اجرای حقوق بین‌الملل

موارد استننا از مسئولیت
رضایت طرف مقابل هم مانع از مسئولیت دولت خاطی نیست) پس، اگر روسیه به اقدام ترکیه در سرنگونی هواییمایش رضایت می‌داد و عمل تجاوزی به یوگیری شده و سقوط می‌کرد، دولت ترکیه مسئول نبود. حتی اگر به صورت غیرقابل پیش‌بینی با یکسای از اجرام پرند ترکیه تصادم می‌کرد، مشمول این استننا می‌شد.

۴- موارد اضطراری برای حفظ جان افراد. در فرض ما، هواییمای روس حتی اگر به رضایت طرف مقابل (غیر از موارد نقض قواعد آمرد، مثل نسل‌کشی که

مسئولیت بین‌المللی دولت یکی از مباحث مهم حقوق بین‌الملل است و در یک جمله می‌توان گفت که نقض تعهد بین‌المللی از سوی یک دولت، موجب مسئولیت بین‌المللی آن دولت می‌گردد.

داده

با پلیس همکاری کنند و در همین حین، به یک تبعه خارجی صدمه بزنند، دولت مسئول است. زیرا این افراد خصوصاً به عنوان کارگزار دولت عمل کرده‌اند و به انجام وظایف دولتی پرداخته‌اند. نقض یک تعهد بین‌المللی پرداخت غرامت است و نیز پرداخت اشکال مختلفی دارد؛ مثل عذرخواهی، پرداخت خسارت، دادن تمهد و غیره. این ممکن است ترکیبی از چند مورد باشد.

^[1] دولت یکی از مباحث مهم حقوق بین‌الملل است و در یک جمله می‌توان گفت که نقض تعهد بین‌المللی از سوی یک دولت، موجب مسئولیت بین‌المللی آن دولت می‌گردد

^[2] دولت یکی از مباحث مهم حقوق بین‌الملل است و در یک جمله می‌توان گفت که نقض تعهد بین‌المللی از سوی یک دولت، موجب مسئولیت بین‌المللی آن دولت می‌گردد